

**Briuselis, 2026 m. rugsėjo 29 d.
(OR. en)**

13800/26

ATO 49

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2026 m. rugsėjo 29 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generalinei sekretorei Thérèse BLANCHET
Komisijos dok. Nr.:	COM(2026) 512 final
Dalykas:	KOMISIJOS ATASKAITA TARYBAI IR EUROPOS PARLAMENTUI dėl Tarybos direktyvos 2011/70/Euratomas įgyvendinimo pažangos ir Bendrijos teritorijoje esančių radioaktyviųjų atliekų ir panaudoto branduolinio kuro aprašo ir ateities perspektyvų KETVIRTOJI ATASKAITA

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2026) 512 final.

Pridedama: COM(2026) 512 final

EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2026 09 29
COM(2026) 512 final

KOMISIJOS ATASKAITA TARYBAI IR EUROPOS PARLAMENTUI

dėl Tarybos direktyvos 2011/70/Euratomas įgyvendinimo pažangos ir Bendrijos teritorijoje esančių radioaktyviųjų atliekų ir panaudoto branduolinio kuro aprašo ir ateities perspektyvų

KETVIRTOJI ATASKAITA

{SWD(2026) 285 final} - {SWD(2026) 286 final}

1	ĮVADAS.....	3
2	RADIOAKTYVIOSIOS ATLIEKOS IR PANAUDOTAS BRANDUOLINIS KURAS EUROPOS SĄJUNGOJE	4
2.1	Radioaktyviųjų atliekų ir panaudoto branduolinio kuro kilmė	4
2.2	Apraše pateikti įverčiai.....	4
3	SAUGUS IR ATSAKINGAS RADIOAKTYVIŲJŲ ATLIEKŲ IR PANAUDOTO BRANDUOLINIO KURO TVARKYMAS.....	5
3.1	Nacionalinės sistemos ir programos.....	5
3.2	Kompetentingos institucijos	6
3.3	Žiediško ir šalinimo politika	6
3.4	Išlaidų vertinimas ir finansavimas.....	7
3.5	Programų stebėseną ir ataskaitų teikimas.....	8
3.6	Skaidrumas ir visuomenės dalyvavimas.....	8
4	IŠVADOS.....	8

1 ĮVADAS

Pagal Tarybos direktyvos 2011/70/Euratomas ⁽¹⁾ dėl panaudoto branduolinio kuro ⁽²⁾ ir radioaktyviųjų atliekų ⁽³⁾ atsakingo ir saugaus tvarkymo (toliau – Direktyva) 14 straipsnio 2 dalį, Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai turi reguliariai pateikti:

- Direktyvos įgyvendinimo ataskaitą;
- Europos atominės energijos bendrijos (toliau – Bendrija) teritorijoje esančių radioaktyviųjų atliekų ir panaudoto branduolinio kuro aprašą ir ateities perspektyvas.

Pateikta informacija grindžiama valstybių narių nacionalinėmis ataskaitomis, kurios pagal Direktyvos 14 straipsnio 1 dalį turi būti teikiamos kas trejus metus; paskutinis valstybių narių ataskaitų pateikimo terminas buvo 2024 m. rugpjūčio 23 d. Ši ketvirtoji ataskaita apima 2021–2023 m. laikotarpį. Kartu su šia ataskaita pateikiami du Komisijos tarnybų darbiniai dokumentai:

- dokumentas, kuriame apžvelgiama bendra padėtis Bendrijoje, remiantis Komisijos atlikta nacionalinių ataskaitų analize;
- dokumentas, kuriame pateikiamas Bendrijos radioaktyviųjų atliekų ir panaudoto branduolinio kuro aprašas ir ateities perspektyvos (ataskaitinė data – 2023 m. gruodžio mėn.).

Komisija anksčiau pateikė tris pažangos ataskaitas – 2017, 2019 ir 2024 m., kuriose pateikiama išsami Direktyvos įgyvendinimo apžvalga. Šioje ataskaitoje aprašomi keli pokyčiai, palyginti su 2024 m. ataskaitoje pateikta padėtimi ⁽⁴⁾; todėl dauguma Komisijos išvadų tebegalioja. 2025 m. Komisija pradėjo Direktyvos vertinimą ir Tarybos direktyvos 2006/117/Euratomas dėl radioaktyviųjų atliekų ir panaudoto branduolinio kuro vežimo priežiūros ir kontrolės vertinimą ⁽⁵⁾.

2 skirsnyje pateikiama Bendrijos radioaktyviųjų atliekų ir panaudoto branduolinio kuro aprašų apžvalga. 3 skirsnyje apibendrinamas dabartinės nacionalinių sistemų ir programų pagal Direktyvą įgyvendinimo padėties vertinimas, pabrėžiant pastarojo meto pažangą ir neišspręstus uždavinius.

⁽¹⁾ 2011 m. liepos 19 d. Tarybos direktyva 2011/70/Euratomas, kuria nustatoma panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų atsakingo ir saugaus tvarkymo Bendrijos sistema, (OL L 199, 2011 8 2, p. 48, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2011/70/oj>).

⁽²⁾ Panaudotas branduolinis kuras – branduolinis kuras, apšvitintas reaktoriaus aktyviojoje zonoje ir visam laikui iš jos pašalintas (Direktyvos 3 straipsnio 11 punktą), kuris esamu pavidalu nebegali būti naudojamas. Jis susidaro naudojant branduolinius reaktorius elektros energijos gamybos, mokslinių tyrimų, mokymo ir demonstravimo veiklos tikslais.

⁽³⁾ Radioaktyviosios atliekos – dujų, skysčio arba kieto pavidalo radioaktyviosios medžiagos, kurių nenumatoma arba nesvarstoma toliau naudoti (Direktyvos 3 straipsnio 7 punktą) ir kurios klasifikuojamos kaip radioaktyviosios atliekos. Jų susidarymas siejamas su elektros energijos gamyba branduolinėse elektrinėse arba radioaktyviųjų medžiagų naudojimu su elektros gamyba nesusijusiais tikslais medicinos, mokslinių tyrimų, pramonės ir žemės ūkio srityse. Dėl kitų svarbių Direktyvoje pateiktų sąvokų, pavyzdžiui, saugojimo ir dėjimo į atliekynus, apibrėžčių žr. Komisijos tarnybų darbinį dokumentą SWD(2026) 286 dėl Tarybos direktyvos 2011/70/Euratomas įgyvendinimo pažangos.

⁽⁴⁾ Komisijos ataskaita Tarybai ir Europos Parlamentui dėl Tarybos direktyvos 2011/70/Euratomas įgyvendinimo pažangos ir Bendrijos teritorijoje esančių radioaktyviųjų atliekų ir panaudoto branduolinio kuro aprašo ir ateities perspektyvų. Trečioji ataskaita, [https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=COM\(2024\)197&lang=lt](https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=COM(2024)197&lang=lt).

⁽⁵⁾ Šis vertinimo procesas taip pat apėmė kvietimą teikti informaciją ir viešas konsultacijas (2026 m.): https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/14619-Radioaktyviuju-atlieku-direktyvos-ir-atlieku-vezimo-direktyvos-vertinimas_lt.

2 RADIOAKTYVIOSIOS ATLIEKOS IR PANAUDOTAS BRANDUOLINIS KURAS EUROPOS SĄJUNGOJE

2.1 Radioaktyviųjų atliekų ir panaudoto branduolinio kuro kilmė

Radioaktyviųjų atliekų susidaro visose valstybėse narėse vykdant įvairią veiklą – nuo medicinos sektoriaus veiklos iki elektros energijos gamybos. Dauguma radioaktyviųjų atliekų susidaro branduolinėse elektrinėse ir vykdant susijusią branduolinio kuro ciklo veiklą, o naudojant radioaktyvias medžiagas ne elektros energijos gamybos reikmėms susidaro mažesnis radioaktyviųjų atliekų kiekis.

Kiekviena valstybė narė nustato savo elektros energijos gamybos rūšių derinį. 2023 m. branduolinės elektrinės veikė 12-oje šalių ⁽⁶⁾. Kitos trys valstybės narės – Italija, Lietuva ir Vokietija – sustabdė savo branduolinės energijos programas ir vykdė branduolinės energetikos objektų eksploatacijos nutraukimą.

2023 m. veikė 101 branduolinis reaktorius ⁽⁷⁾, 74 branduoliniai reaktoriai buvo visam laikui uždaryti ir buvo vykdomas jų eksploatacijos nutraukimas, o 3 branduolinių reaktorių eksploatacija buvo nutraukta. Be to, 12-oje valstybių narių veikė 30 tyrimų reaktorių ⁽⁸⁾.

Panaudotą branduolinį kurą savo teritorijoje šiuo metu tvarko iš viso 17 valstybių narių.

Branduolinių elektrinių eksploatacijos nutraukimas yra svarbi Europos branduolinės pramonės veikla. Ketvirtadalyje valstybių narių vykdomas branduolinių įrenginių eksploatavimo nutraukimas, o eksploatavimo nutraukimo metu susidarančių radioaktyviųjų atliekų kiekis didėja.

2.2 Apraše pateikti įverčiai

Apskaičiuota, kad 2023 m. pabaigoje bendras radioaktyviųjų atliekų kiekis ES teritorijoje siekė **2 593 000 m³** (t. y. 11 proc. daugiau nei ankstesniu ataskaitiniu laikotarpiu; tai reiškia, kad per metus vidutiniškai susidarė mažiau nei 65 000 m³ atliekų). 1 lentelėje pateikiama radioaktyviųjų atliekų kiekio 2023 m. apžvalga, palyginti su 2019 m. Apie 66 proc. (1 692 000 m³) šių atliekų buvo pašalinta, o 34 proc. (901 000 m³) buvo saugoma ir vis dar turi būti toliau tvarkoma. Iki 2023 m. pabaigos radioaktyviųjų atliekų kiekis 15-oje valstybių narių, kuriose vykdomos branduolinės energetikos programos ⁽⁹⁾, sudarė 99,5 proc. viso radioaktyviųjų atliekų kiekio ES.

Dauguma valstybių narių savo radioaktyviųjų atliekų aprašus pateikė naudodamos Tarptautinės atominės energijos agentūros (TATENA) saugos vadove (GSG-1) ⁽¹⁰⁾ nustatytą klasifikavimo sistemą arba pateikė matricas, kurias naudojant pagal nacionalinę klasifikavimo

⁽⁶⁾ Belgijoje, Bulgarijoje, Čekijoje, Ispanijoje, Nyderlanduose, Prancūzijoje, Rumunijoje, Slovakijoje, Slovėnijoje, Suomijoje, Švedijoje ir Vengrijoje. Be to, nors Kroatija branduolinių elektrinių savo teritorijoje neeksploatuoja, ji kartu su Slovėnija yra Krško branduolinės elektrinės bendrasavininkės.

⁽⁷⁾ Žr. TATENA branduolinių reaktorių informacinę sistemą: <https://www.iaea.org/pris>.

⁽⁸⁾ Žr. TATENA tyrimų reaktorių duomenų bazę: <https://nucleus.iaea.org/trdb/home#/home>.

⁽⁹⁾ Belgijoje, Bulgarijoje, Čekijoje, Ispanijoje, Italijoje, Nyderlanduose, Lietuvoje, Prancūzijoje, Rumunijoje, Slovakijoje, Slovėnijoje, Suomijoje, Švedijoje, Vengrijoje ir Vokietijoje.

⁽¹⁰⁾ „Radioaktyviųjų atliekų klasifikacija“, bendrasis saugos vadovas, TATENA, Viena, 2009 m.

sistemą pateiktus duomenis galima pakeisti į TATENA rekomenduojamos klasifikavimo sistemos duomenis. Dauguma šalių taip pat naudojo suderintą nacionalinių aprašų duomenų rinkinį, kurį kartu parengė Komisija, TATENA ir EBPO Branduolinės energijos agentūra.

Iš duomenų matyti, kad tose valstybėse, kuriose į atliekynus galima dėti labai mažo radioaktyvumo (LMRA) atliekas ir mažo radioaktyvumo atliekas (MRA), procesas nuo susidarymo iki dėjimo į atliekynus atrodo iš esmės sklandus. To negalima pasakyti apie vidutinio radioaktyvumo atliekas (VRA), didelio radioaktyvumo atliekas (DRA) ir panaudotą branduolinį kurą, nes šiuo metu nėra veikiančių šių kategorijų atliekų šalinimo įrenginių.

1 lentelė. Radioaktyviųjų atliekų kiekis ES 2019 ir 2023 m.

Atliekos	ES radioaktyviųjų atliekų kiekis (m ³ , suapvalintas iki tūkstančių*)					
Klasė	Saugoma		Padėta į atliekynus		Iš viso	
Metai	2019	2023	2019	2023	2019	2023
Labai mažo radioaktyvumo atliekos (LMRA)	233 000	303 000	462 000	558 000	695 000	861 000
Mažo radioaktyvumo atliekos (MRA)	353 000	381 000	1 068 000	1 109 000	1 421 000	1 491 000
Vidutinio radioaktyvumo atliekos (VRA)	191 000	211 000	22 000	25 000	213 000	236 000
Didelio radioaktyvumo atliekos (DRA)	4 800	5 200	0	0	4 800	5 200
Iš viso (m³)	782 000	901 000	1 552 000	1 692 000	2 334 000	2 593 000

* Išskyrus DRA – jų kiekis suapvalintas iki šimtų.

Iki 2023 m. pabaigos ES buvo saugoma apie **59 500 tHM** panaudoto branduolinio kuro (maždaug 6 proc. daugiau nei 2019 m.). Visas ES esantis panaudotas branduolinis kuras šiuo metu yra saugomas, nes pasaulyje neveikia nė vienas civilinis panaudoto branduolinio kuro atliekynas. Vis dar yra nedidelis panaudoto branduolinio kuro kiekis, kuris siunčiamas perdirbti už ES ribų; todėl tikimasi, kad perdirbant susidariusios radioaktyviosios atliekos bus grąžintos vėliausiai per ateinančius dešimtmečius.

3 SAUGUS IR ATSAKINGAS RADIOAKTYVIŲJŲ ATLIEKŲ IR PANAUDOTO BRANDUOLINIO KURO TVARKYMAS

3.1 Nacionalinės sistemos ir programos

Pastaraisiais metais visoje ES nacionalinės sistemos iš esmės toliau gerėjo; pasitvirtino, kad įsivertinimai, sustiprinti tarptautiniais tarpusavio vertinimais, yra viena iš šių teigiamų

pokyčių varomųjų jėgų.

Viena iš pagrindinių Direktyvoje nustatytų pareigų yra parengti nacionalinę programą – nacionalinį strateginį veiksmų planą arba planą, kuriame būtų nustatyta, kaip įgyvendinama arba bus įgyvendinama nacionalinė politika. Visos valstybės narės yra parengusios nacionalines programas ir nuolat jas plėtoja. Ataskaitiniu laikotarpiu 11 valstybių narių pranešė Komisijai apie savo atnaujintas nacionalines programas. Tačiau taip pat buvo atvejų, kai valstybės narės neperžiūrėjo ir neatnaujino nacionalinių programų taip reguliariai, kaip nustatyta jų nacionalinės teisės aktuose. Nuoseklus nacionalinių programų įgyvendinimas ir prireikus skubus jų atnaujinimas yra atsakingo radioaktyviųjų atliekų ir panaudoto branduolinio kuro tvarkymo požymiai. Todėl valstybės narės privalo optimizuoti planavimą, skirti pakankamai išteklių, vykdyti reikiamą mokslinių tyrimų ir mokymo veiklą ir užtikrinti visuomenės bei suinteresuotųjų subjektų įsitraukimą.

Pažeidimų, susijusių su Direktyvos perkėlimu į nacionalinę teisę ir nacionalinėmis sistemomis, nėra. Tačiau per ankstesnius ataskaitų teikimo ciklus Komisija turėjo pradėti kelias procedūras prieš kai kurias valstybes nares dėl Direktyvos įgyvendinimo ir dėl jų nacionalinių programų atitikties Direktyvos reikalavimams. Iki 2025 m. pabaigos buvo pradėta 16 pažeidimo nagrinėjimo procedūrų ⁽¹¹⁾.

3.2 Kompetentingos institucijos

Kompetentingoms reguliavimo institucijoms suteikiamas techninis ir finansinis nepriklausomumas, remiantis nacionalinėse ataskaitose pateikta informacija.

Reguliavimo institucijos turi turėti pakankamai darbuotojų, kad nacionalinės programos būtų įgyvendinamos saugiai ir veiksmingai. Pastaruoju metu vėl padidėjo susidomėjimas branduolinės energijos projektais ir investicijos į juos, todėl valstybės narės turi iš anksto numatyti savo kompetentingų institucijų stiprinimą, be kita ko, saugaus radioaktyviųjų atliekų ir panaudoto branduolinio kuro tvarkymo srityje. Naujausioje branduolinėje informacinėje programoje ⁽¹²⁾ Komisija pateikė poreikių, susijusių su naujais reaktoriais ir ilgalaikėmis operacijomis, analizę, atsižvelgdama į tai, kad skirtingos valstybės narės taiko skirtingus administracinius metodus.

3.3 Žiediško ir šalinimo politika

Radioaktyviųjų atliekų susidarymas ir į atliekynus padėtinų radioaktyviųjų atliekų kiekis turėtų būti kuo mažesnis, kiek tai praktiškai įmanoma. Tokios galimybės kaip medžiagų pašalinimas iš reguliuojamosios kontrolės ir vėlesnis jų pakartotinis naudojimas ar perdirbimas yra ypač akivaizdžios vykdant eksploatavimo nutraukimo veiklą.

Nors dauguma valstybių narių planuoja radioaktyvias atliekas ir (arba) panaudotą branduolinį kurą dėti į atliekynus savo teritorijoje, ne visos jos priėmė galutinį sprendimą, o

⁽¹¹⁾ Prieš Airiją, Austriją, Belgiją, Bulgariją, Daniją, Estiją, Graikiją, Italiją, Latviją, Lietuvą, Kroatiją, Nyderlandus, Portugaliją, Rumuniją, Slovėniją ir Vokietiją.

⁽¹²⁾ Komisijos komunikatas „Branduolinė informacinė programa, teikiama pagal Euratomo sutarties 40 straipsnį (galutinė redakcija gavus Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę)“, COM/2026/120 *final*, 2026 3 10, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=celex:52026DC0120>.

kai kurios iš jų vis dar svarsto bendro tarptautinio dėjimo į atliekynus galimybes. Komisija įgyvendino bandomąjį projektą „Pasiūlymas dėl bendro Europos požiūrio radioaktyviųjų atliekų klausimu“⁽¹³⁾, kuriame dalyvavo kuo daugiau nacionalinių valdžios institucijų, kad sukurtų forumą galimiems bendriems atliekų tvarkymo Europoje sprendimams aptarti.

Branduolines programas įgyvendinančios valstybės narės ketina savo panaudotą branduolinį kurą šalinti giluminiuose atliekynuose. Kai kurios šalys perdirba panaudotą branduolinį kurą, o kitos išlaiko šią galimybę ateičiai.

Planuojama, kad pirmasis panaudoto branduolinio kuro atliekynas Suomijoje pradės veikti iki 2027 m. Švedijoje ir Prancūzijoje vykdomi panašių įrenginių statybos investiciniai projektai ir tikimasi, kad jie bus užbaigti per ateinantį dešimtmetį. Palyginti su ankstesne ataskaita, daugiau valstybių narių aktyviai dirba įvairiais parengiamaisiais etapais, susijusiais su giluminiais geologiniais įrenginiais. Šiuo metu numatoma, kad dauguma giluminių geologinių didelio radioaktyvumo atliekų ir panaudoto branduolinio kuro atliekynų bus atiduoti eksploatuoti 2050–2075 m.

3.4 Išlaidų vertinimas ir finansavimas

Informacijos apie savo nacionalinių programų išlaidų vertinimą pateikė beveik visos valstybės narės. 2023 m. įvertintos bendros radioaktyviųjų atliekų ir panaudoto branduolinio kuro tvarkymo išlaidos⁽¹⁴⁾ ES ir toliau siekė apie 300 mlrd. EUR, kaip nurodyta ankstesnėse Komisijos ataskaitose.

Nacionaliniai įverčiai labai skiriasi metodika, prielaidomis, duomenų išsamumu, aprėptimi ir terminais, nes dėl skirtingų nacionalinių aplinkybių reikia skirtingų vidaus metodų. Siekdama didesnio skaidrumo ir didesnio finansavimo saugumo, Komisija bendradarbiauja su valstybėmis narėmis per branduolinių reaktorių eksploatacijos nutraukimo ir panaudoto branduolinio kuro bei radioaktyviųjų atliekų tvarkymo finansinių aspektų ekspertų grupę (angl. *Nuclear Backend Financial Aspects expert group*)⁽¹⁵⁾, kad pateiktų gaires dėl nacionalinių radioaktyviųjų atliekų ir panaudoto branduolinio kuro tvarkymo programų išlaidų ataskaitų teikimo.

Dauguma valstybių narių taip pat pateikė informaciją apie nacionalinių programų įgyvendinimo finansavimo schemas, atsižvelgdamos į panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų gamintojų atsakomybę. Šios sistemos labai skiriasi: kelios valstybės narės renka mokesčių už elektros energijos gamybą, kitos savo programas finansuoja iš mokėjimų pagal atliekų savybes, o kai kurios – iš valstybės biudžeto.

Kadangi išlaidos paprastai patiriamos tik panaudojus radioaktyvias medžiagas arba

⁽¹³⁾ Europos Parlamento narių iniciatyva finansavimas buvo įtrauktas į ES biudžetą. https://energy.ec.europa.eu/document/download/b74f0a8f-ef96-45ce-8301-5c8d86b9c5d1_en?filename=C_2023_4577_1_EN_annexe_acte_autonome_nlw_part1_v1.pdf.

⁽¹⁴⁾ Numatomos bendros radioaktyviųjų atliekų tvarkymo išlaidos – bendros visų ES valstybių narių nacionalinių programų, apimančių visų rūšių panaudotą branduolinį kurą ir radioaktyvias atliekas, priklausančias jų jurisdikcijai, ir visus panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo etapus nuo susidarymo iki dėjimo į atliekynus, išlaidos.

⁽¹⁵⁾ <https://ec.europa.eu/transparency/expert-groups-register/screen/expert-groups/consult?lang=lt&groupID=3777>.

branduolinį kurą (kai kuriais atvejais po kelių dešimtmečių), į baigiamojo etapo išlaidas turi būti atsižvelgiama ankstyvuoju naujos branduolinės veiklos etapu. Branduolinėje informacinėje programoje Komisija nurodė, kad vyriausybės įsipareigojimas ir tinkamas atliekų gamintojų finansavimas veiksmingam eksploatavimo nutraukimui ir atsakingam radioaktyviųjų atliekų ir panaudoto branduolinio kuro tvarkymui yra labai svarbūs siekiant užtikrinti saugą ir nuolatinę visuomenės paramą branduolinės energijos naudojimui.

3.5 Programų stebėseną ir ataskaitų teikimas

Kelios valstybės narės padarė pažangą taikydamos pagrindinius veiklos rezultatų rodiklius nacionalinių programų įgyvendinimui stebėti. Tačiau vis dar kyla sunkumų užtikrinant veiksmingą pažangos stebėseną ir veiklos rezultatų ataskaitų teikimą.

Ataskaitos apie mokslinių tyrimų, plėtros ir demonstracinę veiklą, kurios reikia siekiant įgyvendinti radioaktyviųjų atliekų ir panaudoto branduolinio kuro tvarkymo sprendimus, dauguma atvejų buvo labai bendro pobūdžio. Valstybės narės raginamos teikti konkretesnę ir tikslingesnę informaciją apie tą veiklą. Komisija teigiamai vertina tai, kad dauguma valstybių narių naudojami įgyvendinama Europos radioaktyviųjų atliekų tvarkymo partnerystė⁽¹⁶⁾.

3.6 Skaidrumas ir visuomenės dalyvavimas

Valstybės narės nepranešė apie svarbius atnaujinimus, susijusius su skaidrumo ir visuomenės dalyvavimo priemonėmis ir metodais. Komisija pakartoja, kad skaidrumo ir visuomenės dalyvavimo reikalavimus svarbu įgyvendinti veiksmingai, be kita ko, kartu su ataskaitomis Komisijai teikiant konkrečią informaciją apie praktiką.

4 IŠVADOS

Ataskaitiniu laikotarpiu radioaktyviosios atliekos ir panaudotas branduolinis kuras valstybėse narėse buvo tvarkomi saugiai. Nacionalinės sistemos ir programos įgyvendinamos visoje ES ir iš esmės buvo parengtos skaidriai ir užtikrinant dalyvavimą. Visos valstybės narės turėtų užtikrinti, kad jų nacionalinės programos būtų atnaujintos. Paaiškėjo, kad įsivertinimo ir tarptautinių tarpusavio vertinimų sistema atitinka poreikius ir ja skatinamas atliekų tvarkymo modernizavimas ir nuolatinis tobulinimas.

Iš padidėjusio į atliekynus dedamo radioaktyviųjų atliekų kiekio ir sumažėjusio saugyklose laikomo kiekio matyti, kad dėl didžiausios jų dalies buvo ieškoma saugių tvarkymo (įskaitant dėjimą į atliekynus) sprendimų. Apskritai dauguma valstybių narių siekia sukurti atliekynus. Tačiau kai kuriose valstybėse narėse vis dar nėra aiškiai apibrėžtų radioaktyviųjų atliekų ir panaudoto branduolinio kuro tvarkymo strategijų, o tai trukdo jų pažangai.

Valstybių narių nacionalinių programų stebėseną ir finansavimą tebėra pagrindiniai neišspręsti klausimai, į kuriuos nacionalinės valdžios institucijos turi atkreipti dėmesį. Išlaidų vertinimai kartais būna pasenę arba nepakankamai išsamūs. Tai gali turėti įtakos finansavimo schemų veiksmingumui ir sukelti riziką, kad jų nepakaks būsimoms išlaidoms padengti, taip užkraunant nepagrįstą našta ateities kartoms. Jau vykdoma veikla, susijusi su nacionalinių

⁽¹⁶⁾ <https://www.ejp-eurad.eu/>.

programų išlaidų ataskaitų teikimo gairėmis⁽¹⁷⁾. Tačiau yra papildomų sričių, kuriose konkretesni ataskaitų teikimo kriterijai padėtų valstybėms narėms rengti savo nacionalines ataskaitas.

⁽¹⁷⁾ Branduolinių reaktorių eksploatacijos nutraukimo ir panaudoto branduolinio kuro bei radioaktyviųjų atliekų tvarkymo finansinių aspektų ekspertų grupės gairių dėl ataskaitų teikimo apie išlaidas, susijusias su nacionaline panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo programa, projektas <https://ec.europa.eu/transparency/expert-groups-register/screen/expert-groups/consult?lang=lt&groupID=3777>.